

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

OTSUS

16.10.2009.a nr 5.1-5/09-0042

Koondumisele nr 14/2009 AS Frelok/OÜ Stako Diler/Crown Solution OÜ ja Loksa Laevatehase AS loa andmine

Koondumine

Konkurentsiamet on 23.09.2009.a saanud koondumise teate, mille kohaselt vastavalt 16.09.2009.a sõlmitud aktsiate müügilepingule AS Frelok (edaspidi Frelok), OÜ Stako Diler (edaspidi Stako Diler) ja Crown Solution OÜ (edaspidi Crown Solution) omandavad ühiselt Loksa Invest OÜ kaudu valitseva mõju Loksa Laevatehase AS (edaspidi Loksa Laevatehas) üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 3 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 24.09.2009.a Freloki, Stako Dileri, Crown Solutioni ja Loksa Laevatehase koondumise teate saamise kohta teate väljaandes „Ametlikud Teadaanded“. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 lg 3 ja 4 järgi on koondumise osalised ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Frelok, Stako Diler, Crown Solution ja Loksa Laevatehas.

Frelok (registrikood 10041520) tegeleb metalli hulгимүүгiga (EMTAK 46721), olles üks juhtivatest ehitusterasest hulгимүүги ettevõtjatest Baltikumis. Ettevõtja on spetsialiseerunud süsinikterasest metallitoodete hulгимүүгile nii oma laost kui konkreetsete projektide alusel (teraslehed, ümörtorud, nelikanttorud, talad, karpraud jm) ning keevitatud restide ning trepiastmete tootmisele ja tsinkimisele. Ettevõtja on loonud püsivad suhted suurte metallurgiakombinaatidega Venemaal, Ukrainas ja Euroopas, müües samas üle 30% ehitusterasest väljaspoole Eestit. Freloki sidusettevõtja Galv-Est AS põhitegevuseks on kuumtsinkimine.

Stako Diler (registrikood 10160503) põhitegevusala on metallkonstruktsioonide ja nende osade valmistamine, koostamine ja müük (EMTAK 25119), mehaaniline metallitöötlus, s.o metallosade puurimine, treimine, freesimine ja keevitamine (EMTAK 25621), metallpaakide, -reservuaaride ja mahutite tootmine ja müük (EMTAK 25291) ja metalli (ehitusterasest toodete) hulгимүүк (EMTAK 46721),

viimati nimetatud ainult omandisuhtega seotud ettevõtjale. Stako Dileri kodulehekülje järgi on ettevõtte põhisuunaks erineva konfiguratsiooni- ja raskusastmega konveierid, punkrid, mahutid, gaasikäigud, kopad, kandvad ehituslikud metallkonstruktsioonid, talad, sadamakraanade erielemendid, katlaseadmed. 2008.a majandusaasta aruande kohaselt ekspordib ettevõtte oma toodangut ka Soome.

Stako Diler [.....]

Crown Solution (registrikood 11555563) on novembris 2008.a asutatud ettevõtja, mis tegeleb finantsteenuste osutamisega.

Loksa Laevatehase (registrikood 10049312) põhitegevusalaks on olnud laevasektsioonide (terasplokid ja tekiluugid) valmistamine (EMTAK 30111) oma kontserni ettevõtetele ning metallimaakide hulgimüük (EMTAK 46721), veetranspordi teenindus (EMTAK 52229) ja kinnisvara rentimine (EMTAK 68201). Loksa Laevatehasel on tüdarettevõtja Loksa Kinnisvara AS, mis tegeleb kinnisvara rentimisega.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt Konkurentsiamet kontrollib koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Freloki 2008.a majandusaasta käive Eestis oli 383,1 milj.kr, Stako Dileri käive 34 milj.kr ja Loksa Laevatehase käive 5,5 milj. kr. Seega kuulub käesolev koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muuhulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Loksa Laevatehas tegutseb käesoleval ajal põhiliselt laevaehituse tarbeks vajalike terasplokkide ja tekiluukide tootmisega ja müügiga väljaspool Eestit. Ettevõtja on müünud need laevasektsioonid laevaehituse tarbeks allhanketöona oma emaettevõtja Odense Steel Shipyardi ettevõtetele ning teistele tellijatele Euroopas. Käesoleva tehingu järgselt jätkab Loksa Laevatehas kuni 2010. a maikuuni oma senist tegevust, kuna selle ajani on kogu tööde maht senise emaettevõtja tellimustega kaetud. Edaspidi kavatakse Loksa Laevatehas lisaks laevaehitusele hakata tegutsema suurte infrastruktuuriprojektide nagu naftapuurtornidega seonduvad konstruktsioonid, tuulegeneraatorite ja muude energiaprojektide, sadamakraanade jt metallkonstruktsioonide tootmisega. Koondumise osalised näevad asjakohaste toodetena just selliseid konstruktsioone, mis on nii suured, et neid ei ole võimalik toota ilma otsese juurdepääsuta meretranspordile. Ettevõtja potentsiaalsed kliendid tulevikus võivad olla nii senine emaettevõtja kui ka teised laevaehitusega tegelevad

ettevõtjad ning teised väljaspool Eestit asuvad suuri metallkonstruktsioone vajavad ettevõtjad. Eestis võib Loksa Laevatehasel tekkida käive ainult siis, kui need tellimused tulevad küll Eesti vahendajate kaudu, kuid reaalne ostja asub väljaspool Eestit. Loksa Laevatehase andmetel võib edaspidi ainult väike osa müügitulust tulla Eestist, mis oleks vanametalli müük, sadamateenused jms põhitegevuseks mitteolev tegevus. Ettevõtja jätkab vähesel määral metallimaagi hulгимüügi kaubaturul, kuid tegemist ei ole olulise tegevusalaga.

Loksa Laevatehas on siiani oma tootmises kasutanud erinõuetega nn mereterast, mis on oma olemuselt küll süsinikteras, kuid mille tootmisprotsess peab olema rahvusvaheliselt sertifitseeritud, kusjuures vastavad sertifikaadid on olemas vaid teatud suurematel süsinikterase tootjatel. Seda terast ei osteta tavapäraste ehituskonstruktsioonide, vaid ainult laevaehituse tarbeks. Nii oma otstarbe kui kasutatava materjali tõttu kuuluvad laevasektsioonide tootmine ja müük (EMTAK 30111) ja metallkonstruktsioonide tootmine ja müük (EMTAK 25119) erinevatele kaubaturgudele. Koondumise teine osaline Frelok mereterast ei müü.

Loksa Laevatehas hakkab koondumise järgselt lisaks laevasektsioonidele tootma ka suuremahulisi metallkonstruktsioone erinevate infrastruktuuride tarbeks, mille transportimiseks on vajalik lähedus meretranspordile. Ettevõtja siseneb tema jaoks uuele kaubaturule, milleks annavad eelduse kvalifitseeritud tööjõu ja suurte tootmishoonete olemasolu Loksal. Uute omanikega kaasnevaid konkreetseid muudatusi ettevõtte tegevusvaldkondades koondumise menetlemise ajal ei esitatud, põhjuseks asjaolu, et esialgu jätkab tehas oma senist tegevust. Koondumise osalised näevad ka tulevikus Loksa Laevatehast ettevõtjana, kelle toodangu põhiline ostja asub väljaspool Eestit.

Frelok tegutseb süsinikterasest ehitustoodete (lehed, ümartorud, nelikanttorud, talad, karpraud jm) hulгимüügi kaubaturul. Peaaegu kõik ehitusterase hulгимüüjad pakuvad ehitusterast mitmel erineval kujul, mistõttu kõik viidatud erinevad tooted kuuluvad hulгимüügi puhul tegelikult ühele kaubaturule. 2008.a on Frelok müünud ehitusterast muuhulgas ka koondumise kolmandale osalisele Stako Dilerile metallkonstruktsioonide tootmiseks ning Eestile lisaks veel kaheksasse riiki. Ettevõtte loeb ennast üheks juhtivaks terasekaubandusega tegelevaks ettevõtteks Baltikumis. Ettevõtja toodab ja müüb ka keevitatud ja tsingitud reste ja restrepiastmeid, mis pole talle oluliseks tegevusalaks.

Stako Diler tegutseb tööstusliku sihtotstarbega suuremahuliste metallkonstruktsioonide tootmise ja müügi kaubaturul ning mehaanilise metallitöötlemise (metalloade puurimine, treimine, freesimine ja keevitamine) kaubaturul.

Ettevõtte põhisuunaks on selliste toodete nagu erineva konfiguratsiooni- ja raskusastmega konveierite, punkrite, mahutite, gaasikäikude, koppade, kandvate ehituslike metallkonstruktsioonide, talade, sadamakraanade erielementide, platside, treppide ja katlaseadmete valmistamine, mida on esmalt võimalik transportida maismaatranspordiga. Stako Dileri tootmispinnad ei luba tal väga suure mahu ja kaaluga konstruktsioone valmistada ning samuti puudub tal otsene juurdepääs sadamale. Sellest tulenevalt on piiratud ka ostjate ring, kelle soove Stako Diler on võimeline täitma, suur osa toodangust eksporditakse. Stako Diler on muuhulgas ostnud ehitusterast oma konstruktsioonide valmistamiseks ka Frelokilt.

Kuigi Loksa Laevatehase, Freloki ja Stako Dileri poolt müüdavate kaupade geograafiline müügipiirkond on suurem kui Eesti territoorium, on käesoleva koondumise puhul kaupade käibimise ala piiritletud Eesti territooriumiga ning hinnatud koondumisejärgset konkurentsiolukorda Eestis.

Koondumise osaliste äritegevused ei kattu horisontaalselt ühelgi eelpool kirjeldatud kaubaturul. Kuna ehitusterast kasutatakse metallkonstruktsioonide valmistamiseks, on omavahel vertikaalselt seotud ehitusterase hulgimüügi kaubaturg, kus tegutseb Frelok, ja metallkonstruktsioonide tootmise ja müügi kaubaturg, kus tegutseb koondumise teine osaline Stako Diler.

Freloki turuosa ehitusterase hulgimüügi kaubaturul Eestis on koondumise osaliste hinnangul [10-20]% ja Stako Dileri turuosa metallkonstruktsioonide tootmise ja müügi kaubaturul [0-5]%.

Freloki suurimad konkurendid Eestis on OÜ Levadia Group turuosaga [20-30]%, OÜ RGR Metall turuosaga [20-30]%, OÜ Elme Metall turuosaga [10-20]% jt.

Metallkonstruktsioonide tootmise ja müügi kaubaturul, kus tegutseb Stako Diler, on äriregistri andmetel Eestis väga palju turuosalisi, kusjuures nende turuosad eraldi ei ole märkimisväärsed.

Arvestades asjaolu, et ükski koondumise osaline ei oma vertikaalselt seotud kaubaturgudel 25%-list turuosa, ei ole käesoleva koondumise puhul tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.juuli 2006.a määruse nr 68 tähenduses.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumise järgselt omandavad ehitusterase hulgimüügi kaubaturul tegutsev Frelok, suuremahuliste metallkonstruktsioonide tootmise ja müügi kaubaturul tegutsev Stako Diler ja finantsteenuste alal tegutsema hakkav Crown Solution ühise valitseva mõju Loksa Laevatehase üle, kes käesoleval ajal tegutseb põhiliselt laevaehituse alal.

Antud koondumise puhul ei esine koondumisest mõjutatud kaubaturge. Arvestades koondumise osaliste väikseid turuosasid, ei avalda koondumine olulist mõju ka nendele kaubaturgudele, kus koondumise osalistel on vertikaalne seotus. Koondumise järgselt võib siseneda metallkonstruktsioonide tootmise turule uus ettevõtja Loksa Laevatehase näol, kelle poolt toodetavad konstruktsioonid võivad oma otstarbelt kuuluda erinevale kaubaturule kui Stako Dileri toodang. Koondumise tulemusena ei teki ega tugevne turgu valitsev seisund KonkS § 13 lg 1 sätestatud viisil ühelgi

käsitletud kaubaturul ega kahjustu konkurents oluliselt mõnel muul viisil. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba AS Frelok, OÜ Stako Diler, Crown Solution OÜ ja Loksa Laevatehase AS koondumisele.

Otsuse peale või esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja